

W. R.

Wizyta ukraińskiego historyka nauki J. O. Matwijiszyna

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/2, 408-409

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zastosowanie powyższych kryteriów referent zilustrował na przykładzie oceny teorii Malthusa i jej społecznych skutków oraz oceny prognoz ludności Polski z okresu 1955—1971.

W dyskusji poruszono problemy charakteru procesów odzwierciedlanych w cybernetycznym modelu społeczeństwa. Dyskutowano także o oddziaływaniu dezinformacji.

Lech Zacher

NOWE PRACE DOKTORSKIE Z HISTORII TECHNIKI

W dniu 23 listopada 1973 r. w Zakładzie Historii Nauki i Techniki PAN odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. Henryka Josta na temat *Mechanika i energetyka ludowa na Podhalu*. Promotorem był prof. J. Pazdur a recenzentami: prof. E. Olszewski, prof. J. Reychman i doc. T. Dziekoński. W skład Komisji Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, powołanej do tego przewodu, wchodził: prof. A. Zabko-Potopowicz (przewodniczący), oraz prof. J. Bukowski i doc. A. Wiślicki (członkowie).

Po wygłoszeniu przez doktoranta autoreferatu i odczytaniu recenzji, wywiązała się dyskusja, w której podkreślano znaczenie badań nad przeszłością techniki ziemi podhalańskiej (prof. M. Serejski), metodologiczne walory rozprawy i jej inspiratorską rolę w badaniu genezy techniki (mgr inż. J. Jasiuk) oraz zwracano uwagę na znaczenie wiedzy o ludowych umiejętnościach technicznych dla wyjaśniania rodowodu techniki współczesnej (prof. J. Bukowski, prof. W. Voisé i doc. A. Wiślicki).

W tajnym głosowaniu Komisja opowiedziała się jednogłośnie za przedstawieniem na najbliższym posiedzeniu Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN — wniosku o nadanie mgr inż. H. Jostowi stopnia naukowego doktora.

W tym samym dniu, również w siedzibie Zakładu, odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. Janusza Thora na temat »*Artis Magnae*« *Kazimierza Siemienowicza jako wzór i źródło dzieł późniejszych*. Promotorem był prof. Z. Pączkowski a recenzentami: prof. E. Olszewski, prof. M. Subotowicz i doc. T. Nowak. W skład — powołanej do tego przewodu — Komisji Komitetu Historii Nauki i Techniki wchodził: doc. A. Wiślicki (przewodniczący) oraz prof. J. Bukowski i prof. J. Pazdur (członkowie).

Po wygłoszeniu autoreferatu, po dyskusji oraz po wysłuchaniu odpowiedzi doktoranta na pytania recenzentów, Komisja podjęła decyzję o wystąpieniu na najbliższym posiedzeniu Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN z wnioskiem o nadanie mgr inż. J. Thorowi tytułu naukowego doktora.

Roman Schulz

WIZYTA UKRAIŃSKIEGO HISTORYKA NAUKI

J. O. MATWIJISZYNA

Na zaproszenie kierownictwa Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN oraz redakcji „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” przebywał w Polsce w dniach od 4 do 13 grudnia 1973 r. ukraiński historyk nauki z Kijowa, kandydat nauk matematycznych, Jarosław Oleksijowycz Matwijiszyn. Prowadzi on studia dotyczące zwłaszcza dziejów matematyki na Ukrainie; z tego zakresu opublikował w numerze 3/1972 „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” pracę *Badania dziejów matematyki na Ukrainie od czasów najdawniejszych po wiek XVIII*. Jest także autorem prac doty-

czących kopernikanizmu w Litwie i na Ukrainie. W czasie obecnego pobytu w Polsce J. O. Matwijiszyn zapoznawał się głównie z archiwami i bibliotekami Warszawy i Krakowa.

W. R.

KRONIKA KRAJOWA

NOMINACJE NA CZŁONKÓW POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Rada Państwa, na pierwszym w 1974 r. posiedzeniu, które odbyło się w Belwederze dnia 10 stycznia, zatwierdziła dokonany 19 grudnia 1973 r. przez Zgromadzenie Ogólne PAN wybór 26 członków rzeczywistych i 39 członków korespondentów.

Wśród nowo wybranych członków rzeczywistych znajduje się prof. Henryk Barycz, członek Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, a wśród członków korespondentów — prof. Bogusław Leśnodorski, przewodniczący tego komitetu.

PARTYJNA NARADA HISTORYKÓW

W dniach 12 i 13 listopada 1973 r. w Domu Zjazdów i Konferencji PAN w Jabłonie koło Warszawy odbyła się ogólnopolska partyjna narada historyków zorganizowana przez Zespół Partyjny przy Komitecie Nauk Historycznych PAN. Podstawę do dyskusji stanowiły następujące referaty: *Współczesne problemy metodologiczne nauk historycznych* — prof. Jerzy Topolski, *Historia na tle innych dyscyplin humanistycznych — problemy badań interdyscyplinarnych* — prof. Jarema Maciszewski, *Ideologiczne funkcje marksistowskiej historiografii w Polsce Ludowej (wraz ze sprawą dydaktyki i popularyzacji)* — prof. Antoni Czubiński i prof. Henryk Rechowicz, *Węzłowe problemy badawcze: dzieje społeczeństwa i kultury* — prof. Czesław Madajczyk i prof. Henryk Samsonowicz. Obrady podsumował zastępca kierownika Wydziału Nauki i Oświaty Komitetu Centralnego PZPR, Jarema Maciszewski.

W obszernej uchwale, sformułowanej w wyniku dyskusji, stwierdzono między innymi, iż marksistowska metoda historyczna dominuje obecnie zdecydowanie wśród historyków polskich. Stwierdzono jednak także, iż do środowiska historycznego, do publicystyki i opinii publicznej przenikają niekiedy wpływy obce, a nawet wrogie Polsce Ludowej. Fakt ten przed historykami-marksistami stawia specjalne zadania. W celu podniesienia poziomu teoretycznego oraz doskonalenia warsztatu badawczego marksistowskiej historiografii w Polsce zaproponowano organizowanie ogólnopolskich seminariów, referowanie i dyskutowanie na nich zwłaszcza światowego dorobku teoretycznego i metodologicznego w historiografii, a także teoretycznego aspektu głównych aktualnych problemów historiografii polskiej. Zarejestrowano także, w celu późniejszego gruntownego rozważenia, propozycje utworzenia ogólnopolskiego centrum badań nad metodologią historii (z siedzibą, być może, w Poznaniu). Postanowiono zwrócić większą uwagę na metodologiczne przygotowanie doktorantów w zakresie historii. Podobny postulat wysunięto odnośnie studentów i osób przygotowujących prace magisterskie.

Postulatem uczestników narady była też dalsza integracja — na bazie ideowej marksizmu-leninizmu — wysiłków różnych dyscyplin nauki o społeczeństwie, zmierzających do rozwiązania ich naczelných problemów (np. w badaniach nad Polską